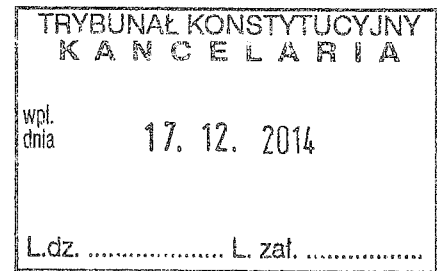

Warszawa, dnia 16 grudnia 2014 r.

PG VIII TK 97/14

K 32/14

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z wnioskiem Rzecznika Praw Obywatelskich o stwierdzenie niezgodności art. 34 ust. 1 i 3 w części zawierającej słowa: „po uprzednim pozbawieniu świadomości” w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r., poz. 856) w zakresie, w jakim nie zezwalają na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych i zarazem przewidują odpowiedzialność karną osoby dokonującej uboju rytualnego na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych, z art. 53 ust. 1, ust. 2 zdanie pierwsze i ust. 5 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 25 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 9 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zmianami) oraz w związku z art. 10 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE 2012 r. C 326, s. 2)

- na podstawie art. 33 w związku z art. 27 pkt 5 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zmianami) –

przedstawiam następujące stanowisko:

postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu na posiedzeniu niejawnym, na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zmianami) – z uwagi na zbędność orzekania.

UZASADNIENIE

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie niezgodności wskazanych w *petitum* przepisów ustawy o ochronie zwierząt – w zakresie, w jakim nie zezwalają na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych i zarazem przewidują odpowiedzialność karną osoby dokonującej uboju rytualnego na wyłączne potrzeby lokalnych wspólnot religijnych – z szeregiem wzorców kontroli zawartych w Konstytucji RP, Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Zdaniem Wnioskodawcy, dokonywanie uboju rytualnego zwierząt (to jest dokonywanie takiego uboju, między innymi, bez uprzedniego ogłuszenia zwierzęcia) i spożywanie pozyskanego w ten sposób mięsa (koszernego bądź

halal) jest elementem uzewnętrzniania religii wyznawców judaizmu oraz islamu. Dlatego też bezwzględny zakaz dokonywania uboju zwierząt bez ich uprzedniego ogłuszenia w celu pozyskania mięsa na potrzeby lokalnych wspólnot religijnych oraz penalizacja dokonywania takiego uboju godzą w powołane w *petitum* wniosku wzorce kontroli, zawarte zarówno w ustawie zasadniczej, jak w aktach prawa międzynarodowego.

Rzecznik Praw Obywatelskich nie zakwestionował natomiast zakazu dokonywania uboju rytualnego w celu pozyskiwania mięsa w ilościach przekraczających potrzeby lokalnych wspólnot religijnych, przeznaczonego, przykładowo, na eksport.

Wnioskodawca nie odniósł się również, w sposób pogłębiony, do antycypowanej przez ustrojodawcę w art. 53 ust. 5 Konstytucji RP ewentualnej kolizji pomiędzy prawem do uzewnętrzniania religii a moralnością, ograniczając się jedynie do twierdzenia, iż „[p]rzesłanka „moralności publicznej” pozwala na samoistne ingerencje prawne tylko wobec takich działań czy zachowań, które powszechnie uznaje się za przynoszące szkody społeczne.”. Zarazem jednak Rzecznik Praw Obywatelskich nie przeanalizował, czy i ewentualnie jakie szkody społeczne mogłoby przynieść dokonywanie uboju rytualnego.

W dniach 3 i 10 grudnia 2014 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej o zbadanie zgodności:

- 1) art. 34 ust. 1 i 3 oraz art. 35 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt w zakresie, w jakim nie zezwalają na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju przewidzianym przez obrządki religijne związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej i przewidują odpowiedzialność karną osoby dokonującej uboju w taki szczególny sposób,
- 2) art. 34 ust. 1 i 3 w związku z art. 6 ust. 1 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim wśród okoliczności uzasadniających

dopuszczalność uboju zwierząt kręgowych bez ich uprzedniego ogłuszania nie wyliczają szczególnych sposobów uboju zwierząt przewidzianych przez obrządki religijne związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej

- z art. 53 ust. 1, 2 i 5 oraz art. 35 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 9 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji w związku z art. 14 powołanej Konwencji.

W toku postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym Wnioskodawca doprecyzował, że przedmiotem zaskarżenia jest jedynie zakaz dokonywania uboju rytualnego oraz penalizacja dokonywania takiego uboju wyłącznie w celu pozyskania mięsa na potrzeby lokalnych wspólnot religijnych.

W dniu 10 grudnia 2014 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie o sygn. K 52/13, orzekając, iż:

- 1) art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt w zakresie, w jakim nie zezwala na poddawanie zwierząt ubojowi w ubojni (rzeźni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, jest niezgodny z art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji RP w związku z art. 9 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- 2) art. 35 ust. 1 i 4 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim przewiduje odpowiedzialność karną za poddawanie zwierząt ubojowi w ubojni (rzeźni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, jest niezgodny z art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji w związku z art. 9 EKPC.

Ponadto Trybunał, na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, postanowił umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie (*vide* – sentencja wyroku zamieszczona na stronach internetowych Trybunału Konstytucyjnego).

Biorąc powyższe pod uwagę, ponowne rozpatrywanie przez Trybunał Konstytucyjny treści objętych przytoczonym wyrokiem należy uznać za zbędne. Tym samym postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu na posiedzeniu niejawnym.

Z tych wszystkich względów, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego
Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego